

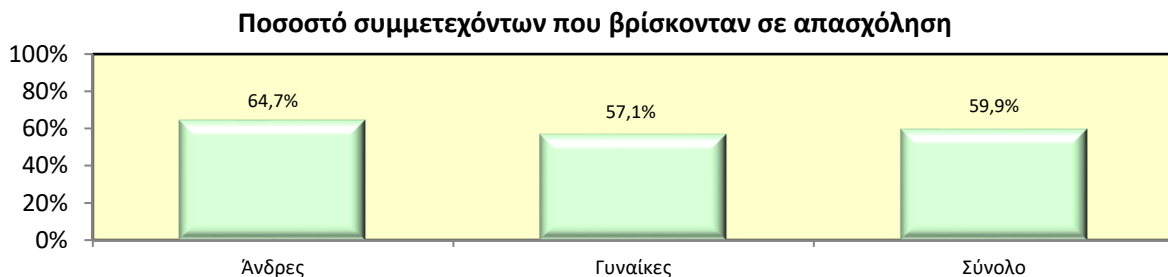
Αξιολόγηση των επιδράσεων από τη συμμετοχή ανέργων στα Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Κατάρτισης – Συνήθη (2019-2021)

Η αξιολόγηση των κοινωνικών παρεμβάσεων, περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, αποτελεί για την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ) δραστηριότητα υψηλής προτεραιότητας. Η ΑνΑΔ έχει ως πάγια επιδίωξη τον απολογισμό, τη λογοδοσία και τη διαφάνεια αναφορικά με τις επιδράσεις των παρεμβάσεών της στο ανθρώπινο δυναμικό, στις επιχειρήσεις, αλλά και γενικότερα στην οικονομία και την κοινωνία της Κύπρου. Στο πλαίσιο αυτό, εντάσσεται και η μελέτη, η οποία αφορά στην αξιολόγηση των επιδράσεων του Σχεδίου «Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Κατάρτισης – Συνήθη» (στο εξής «Σχέδιο») στους ανέργους που ολοκλήρωσαν με επιτυχία τη συμμετοχή τους την περίοδο 2019-2021. Στόχος του Σχεδίου είναι η παροχή κίνητρων σε εργοδότες για να συμμετέχουν με εργοδοτούμενους τους σε προγράμματα κατάρτισης που οργανώνονται από Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (στο εξής «ΚΕΚ»), σύμφωνα με προϋποθέσεις και κριτήρια που καθορίζει η ΑνΑΔ. Επιπλέον, παρέχονται κίνητρα σε ανέργους για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης, με σκοπό τη βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους και την ενίσχυση της απασχολησιμότητάς τους. Η συμμετοχή των ανέργων αφορά κάλυψη κενών θέσεων στα προγράμματα κατάρτισης και γίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζει το Σχέδιο.

Ο βασικός σκοπός της μελέτης είναι η αξιολόγηση των επιδράσεων του Σχεδίου στους ανέργους από τη συμμετοχή τους στο Σχέδιο την περίοδο 2019-2021. Η συλλογή των στοιχείων έγινε μέσω της χρήσης κατάλληλα διαμορφωμένου ερωτηματολογίου στους συμμετέχοντες. Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες για εντοπισμό όλων των 1.542 ατόμων, η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου έγινε τελικά κατορθωτή για 1.129 ανέργους (ποσοστό κάλυψης 73,2%), με στατιστικό λάθος 1,3%.

A. Επίδραση του Σχεδίου στην απασχολησιμότητα

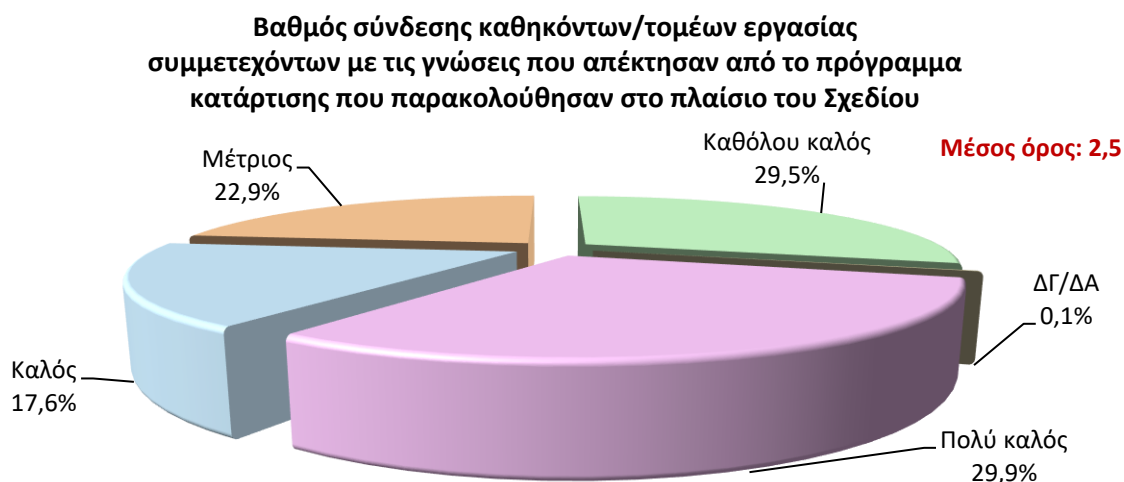
Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, περίπου 12 μήνες μετά την ολοκλήρωση της συμμετοχής τους στο Σχέδιο, το 59,9% των συμμετεχόντων ήταν εργαζόμενοι, ενώ 37,5% ήταν άνεργοι και 2,6% αδρανείς. Το ποσοστό των ανδρών που εργάζονταν είναι μεγαλύτερο και ανέρχεται σε 64,7% σε σύγκριση με 57,1% στις γυναίκες. Το ποσοστό απασχόλησης είναι μεγαλύτερο σε νεαρά άτομα ηλικίας 18-30 ετών (74,8%) και στους κατόχους τίτλου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (71,1%).

Σχεδόν 2 στους 10 (19,8%) συμμετέχοντες εργάζονταν σε επιχειρήσεις στον τομέα των Επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων, ενώ ακολουθεί ο τομέας του Εμπορίου και επισκευής αυτοκινήτων (15,1%). Σχεδόν 3 στους 10 (27,0%) εργάζονταν ως Λογιστές και σύμβουλοι επιχειρήσεων και διοίκησης. Ακολουθούν, με μικρότερα ποσοστά, οι Γραφείς γενικών καθηκόντων, ιδιαίτερες γραμματείς και δακτυλογράφοι (9,8%), οι Φυσικοί, μαθηματικοί, μηχανικοί και αρχιτέκτονες (8,7%) και οι Βοηθοί λογιστών και συμβούλων επιχειρήσεων και διοίκησης (8,0%).

Κατά μέσο όρο οι ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές των απασχολούμενων συμμετεχόντων ήταν €1.255, ενώ οι ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές των ανδρών (€1.416) ήταν σημαντικά μεγαλύτερες από αυτές των γυναικών (€1.152). Η μεγάλη πλειονότητα (78,0%) εργαζόταν με καθεστώς πλήρους και μόνιμης απασχόλησης, με το ποσοστό να είναι μεγαλύτερο στους άνδρες (84,1%) από ότι στις γυναίκες (73,9%).

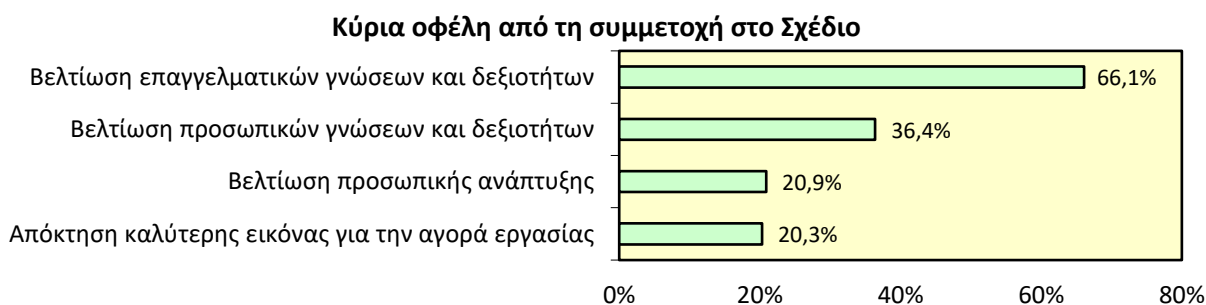
Παρόλο που η πλειονότητα (52,4%) των απασχολούμενων συμμετεχόντων δήλωσαν ότι ο βαθμός σύνδεσης των καθηκόντων/τομέων εργασίας τους κατά τη διεξαγωγή της έρευνας με τις γνώσεις που απέκτησαν από το πρόγραμμα κατάρτισης που παρακολούθησαν στο πλαίσιο του Σχεδίου, ήταν μέτριος ή καθόλου καλός, εντούτοις το ποσοστό (47,5%) αυτών που δήλωσαν ότι ήταν πολύ καλός ή καλός είναι αξιόλογο.

Μόνο το 19,8% των συμμετεχόντων οι οποίοι ήταν άνεργοι/αδρανείς κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, εργάστηκαν για κάποιο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση της συμμετοχής τους στο Σχέδιο (6,1 μήνες κατά μέσο όρο). Οι κυριότεροι λόγοι παραμονής στην ανεργία ήταν η «έλλειψη θέσεων εργασίας» (35,2%) και η «έλλειψη θέσεων εργασίας που να ανταποκρίνονται στις φιλοδοξίες των συμμετεχόντων» (25,7%). Ο κυριότερος λόγος αποχώρησης από την αγορά εργασίας του μικρού αριθμού συμμετεχόντων που ήταν αδρανείς (39 άτομα), αφορά «προσωπικούς λόγους» (51,1%).

B. Οφέλη που αποκόμισαν οι συμμετέχοντες από τη συμμετοχή τους στο Σχέδιο

Οι συμμετέχοντες διαπίστωσαν πολύ σημαντικά οφέλη από τη συμμετοχή τους στο Σχέδιο. Πάνω από 6 στους 10 (66,1%) ανέφεραν ως κύριο όφελος τη «βελτίωση επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων», ενώ με μικρότερα ποσοστά ακολουθούν η «βελτίωση προσωπικών γνώσεων και δεξιοτήτων» (36,4%), η «βελτίωση της προσωπικής ανάπτυξης» (20,9%) και η «απόκτηση καλύτερης εικόνας για την αγορά εργασίας» (20,3%).

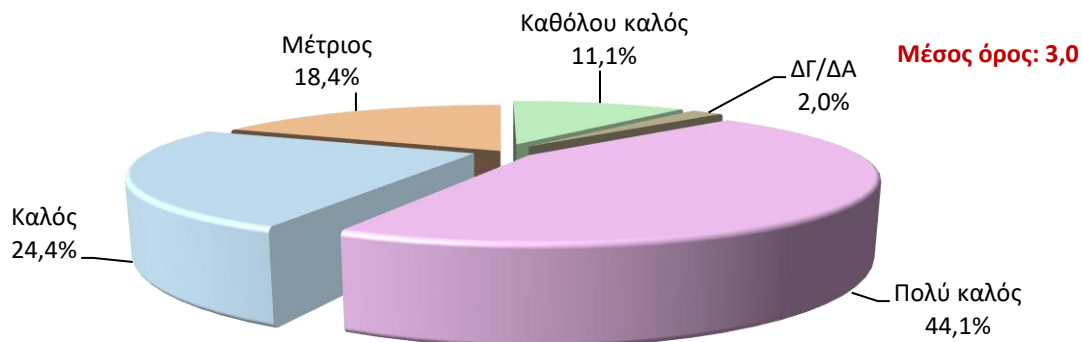

Οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι ο βαθμός χρησιμότητας των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω της συμμετοχής τους στο Σχέδιο (3,5) ήταν πολύ καλός προς καλός¹, ενώ ο βαθμός αξιοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω της συμμετοχής τους στο Σχέδιο (3,0) και ο βαθμός

¹ Χρησιμοποιήθηκε η βαθμολογική κλίμακα: 1: Καθόλου καλός 2: Μέτριος 3: Καλός και 4: Πολύ καλός.

βελτίωσης των προοπτικών απασχόλησης (3,0) ήταν καλός. Οι συμμετέχοντες, στη μεγάλη τους πλειονότητα (67,9%), ανέφεραν ότι αυξήθηκε η επιθυμία τους για συμμετοχή σε παρόμοια προγράμματα κατάρτισης στο μέλλον.

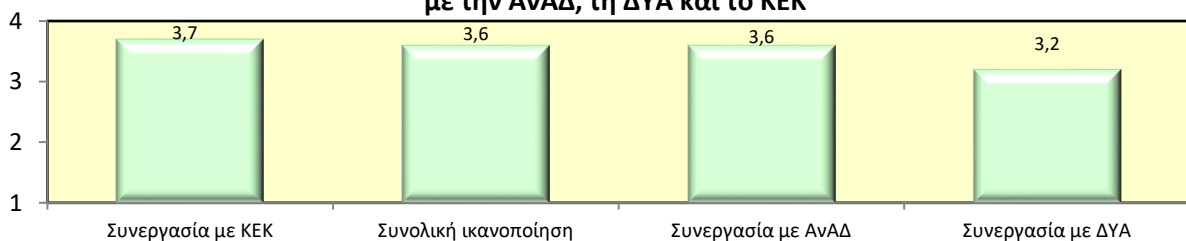
Βαθμός αξιοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν από τους συμμετέχοντες μέσω της συμμετοχής τους στο Σχέδιο

Γ. Ικανοποίηση συμμετεχόντων από τη συμμετοχή τους στο Σχέδιο

Ο μέσος όρος του βαθμού συνολικής ικανοποίησης² για το σύνολο των συμμετεχόντων ήταν 3,6, δηλαδή είχαν μείνει αρκετά ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τους στο Σχέδιο, ενώ ο μέσος όρος βαθμολογίας που δόθηκε από τους συμμετέχοντες σε σχέση με τη συνεργασία τους με την ΑνΑΔ ήταν επίσης αρκετά ικανοποιητικός (3,6). Πρόσθετα, φαίνεται να έμειναν αρκετά ικανοποιημένοι τόσο από τη συνεργασία τους με το ΚΕΚ (3,7) όσο και από τη συνεργασία τους με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (στο εξής «ΔΥΑ»), παρά τον μικρότερο συγκριτικά βαθμό ικανοποίησης (3,2). Το 97,2% θα παρότρυναν τρίτους για να συμμετάσχουν στο Σχέδιο.

Μέσος όρος βαθμού συνολικής ικανοποίησης συμμετεχόντων από τη συμμετοχή τους στο Σχέδιο και τη συνεργασία τους με την ΑνΑΔ, τη ΔΥΑ και το ΚΕΚ

Αναφορικά με τον βαθμό ικανοποίησης σε σχέση με διάφορες πτυχές του Σχεδίου, φαίνεται ότι οι συμμετέχοντες έμειναν ικανοποιημένοι σε όλες.

Μέσος όρος βαθμού ικανοποίησης συμμετεχόντων για διάφορες πτυχές του Σχεδίου

² Χρησιμοποιήθηκε η βαθμολογική κλίμακα για όλα τα σχεδιαγράμματα που αφορούν βαθμό ικανοποίησης: 1: Καθόλου ικανοποιημένοι 2: Μερικώς ικανοποιημένοι 3: Ικανοποιημένοι και 4: Πολύ ικανοποιημένοι.

Η μεγάλη πλειονότητα (79,3%) των ανέργων παρακολούθησαν πρόγραμμα κατάρτισης με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως ηλεκτρονικής μάθησης. Αξιοσημείωτο είναι ότι η μεγάλη πλειονότητα (70,4%) των συμμετεχόντων θα συμμετείχαν στο πρόγραμμα ακόμα και αν η παρακολούθησή του ήταν δυνατή μόνο με φυσική παρουσία. Σχεδόν 7 στους 10 (67,5%) συμμετέχοντες ανέφεραν ότι το εξ αποστάσεως πρόγραμμα που παρακολούθησαν δεν μειονεκτούσε από πλευράς ποιότητας σε σχέση με την παρακολούθηση του προγράμματος με φυσική παρουσία.

Δ. Καταληκτικές επισημάνσεις

Η συμμετοχή των ανέργων στο Σχέδιο έχει ως στόχο τον εμπλουτισμό των γνώσεων και δεξιοτήτων τους και την ενίσχυση των προοπτικών για επανένταξή τους στην απασχόληση, κάτι που φαίνεται να επιτυγχάνεται σε σημαντικό βαθμό. Η αξία του Σχεδίου φαίνεται και μέσα από τον υψηλό βαθμό ικανοποίησης που εξέφρασαν οι συμμετέχοντες.

Τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα του Σχεδίου, όπως αυτά εκφράστηκαν από τους συμμετέχοντες, θα ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση της νέας πολιτικής και δραστηριοποίησης του οργανισμού, ενόψει της λήξης ισχύος του Σχεδίου στο τέλος του 2023. Στόχευση παραμένει ο εμπλουτισμός και η συνεχής βελτίωσή του με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ανέργων και τη συμβολή στην αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων που παρατηρείται σε τομείς της οικονομίας και σε επαγγέλματα.

Με στόχο την όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή των ανέργων στο Σχέδιο, θεωρείται απαραίτητο να δοθεί έμφαση στην αξιοποίηση του Σχεδίου κατά την εξατομικευμένη καθοδήγηση των ανέργων από τους λειτουργούς της ΔΥΑ. Η αύξηση στη συμμετοχή των ανέργων δυνατόν να προκύψει, επίσης, μέσω της αύξησης του ποσού επιχορήγησης το οποίο καταβάλλεται στο ΚΕΚ που εφαρμόζει το πρόγραμμα κατάρτισης και της καταβολής επιδόματος οδοιπορικών στους ανέργους. Κρίνεται σκόπιμο, επίσης, για περαιτέρω βελτίωση των διαφόρων πτυχών του Σχεδίου, να γίνουν κατάλληλες διαβουλεύσεις με τα ΚΕΚ και τη ΔΥΑ, οι οποίοι έχουν σημαντικό ρόλο στην ενημέρωση και παρότρυνση των ανέργων για συμμετοχή στο Σχέδιο.

Η περαιτέρω αξιοποίηση μεθόδων εξ αποστάσεως ηλεκτρονικής μάθησης από τα ΚΕΚ, η αποτελεσματική λειτουργία της ψηφιακής πύλης «Ερμής», η προώθηση των μικροδιαπιστευτηρίων, μέσω των οποίων σύντομες μαθησιακές εμπειρίες των ατόμων θα οδηγούν σε πιστοποίηση δεξιοτήτων, καθώς και η παροχή πιστώσεων σε ανέργους για παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης μέσα από ατομικούς λογαριασμούς μάθησης, αναμένεται να ενισχύσουν τις προσπάθειες για αύξηση της συμμετοχής των ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης.

Ε. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων

Η ανάλυση των δημογραφικών στοιχείων των συμμετεχόντων αφορά στους 1.542 ανέργους οι οποίοι ολοκλήρωσαν με επιτυχία τη συμμετοχή τους στο Σχέδιο.

- **Φύλο:** Άνδρες (36,1%), Γυναίκες (63,9%)
- **Ηλικία:** 18-24 (5,0%), 25-29 (16,4%), 30-34 (14,9%), 35-39 (16,6%), 40-44 (14,0%), 45-49 (13,3%), 50-54 (8,9%), 55-59 (7,8%), 60 και άνω (3,1%)
- **Εκπαίδευση:** Δημοτικό (0,3%), Γυμνάσιο (1,3%), Λύκειο (15,5%), Τεχνική Σχολή (4,0%), Σύστημα Μαθητείας (0,1%), Μεταλυκειακή (15,9%), Πτυχίο (42,3%), Μεταπτυχιακό (19,3%), Διδακτορικό (1,3%)
- **Επαρχία:** Λευκωσία (44,8%), Λεμεσός (28,6%), Λάρνακα (16,0%), Αμμόχωστος (4,2%), Πάφος (6,4%)